

**A SZOMSZÉD KERTJE MÉG MINDIG ZÖLDEBB? A SZUBJEKTÍV
SIKERESSÉG KISVÁROSI ESETE BARANYA VÁRMEGYÉBEN**

**IS THE GRASS ALWAYS GREENER ON THE OTHER SIDE? A SMALL-
TOWN CASE OF SUBJECTIVE SUCCESS IN BARANYA COUNTY**

HORECZKI RÉKA – PÓLA PÉTER

ABSTRACT

The study explores the concept of municipal success using the example of Baranya County, based on a review of the literature and the authors' own empirical research. The authors define success as a complex, multi-factor phenomenon that includes not only economic performance but also social cohesion, infrastructure provision, quality of leadership, and the exploitation of local resources. According to the results, the most frequently mentioned successful settlements are Bóly, where success is primarily based on a stable economic base (industrial park, investors), conscious and long-term settlement management, and strong social capital. The research shows that the effective use of external resources (grants) and political connections – although not always decisive – can also contribute to success. Overall, it can be concluded that in peripheral Baranya, the main guarantee of municipal success is the conscious mobilization of local resources and long-term sustainable economic and social cooperation.

BEVEZETÉS: MIT JELENT A TELEPÜLÉSEK ÉLETÉBEN A SIKER?

Sokakat foglalkoztató téma a vidéki térségek életminőségének változása (BELTRAMO R. et al. 2024), az átalakuló demográfiai trendek (CURTALE R. et al. 2024), a globalizáció kihívásai, amelyben eltűnhet a lokalitás unikuma (KATONA K. – SCHLETT A. 2025). A vidéki élet szépségei, a vidéki romantika mellett a fejlesztési lehetőségek kényszere és a hátrányos helyzet egyre aggasztóbbá válhat a periferikus települések esetében (MAYER G. – MEZEI K. 2025; RITTER K. 2018). Mégis azt tapasztaljuk, hogy egyre több település képes népességét helyben tartani, megfelelő minőségű közszolgáltatást és alap-infrastruktúrát biztosítani. Ezen települések az esetek többségében valamilyen központi funkciót birtokolnak, versenyelőnyt biztosítva számukra. A tanulmányban arra keressük a választ, hogy Baranya megye települései, kisvárosai közül melyik tekinthető sikeresnek. A település vezetői szerint mit jelent ez a siker pontosan? Milyen benchmarkingok választhatók meg, ha célként határozzuk meg a sikert; és ezen indikátorok összehasonlíthatóvá teszik-e ezt a típusú élethetőségi tényezőt?

A siker többféle tényező eredőjeként határozható meg. ENYEDI Gy. (1997) egy város sikerességét a helyben előállított jövedelem mértékéhez, a város mű-

ködtetéséhez szükséges forrás fejlesztésekre fordítandó arányához mérte. Bár a gazdasági mutatók domináltak vizsgálataiban, ökológiai, környezeti szempontok figyelembevételét is szorgalmazta. RECHNITZER J. (2000) a sikert a gazdaságfejlesztéshez szükséges intézményi és személyi feltételek meglétében határozta meg. LENGYEL I. (2003) települési és regionális versenyképesség piramismodelljében sikerességi faktorokként említi azokat az alapvető tényezőket, amelyek az életminőség elérését szolgálják. MEZEI C. (2006) a sikert és a versenyképességet szinonimaként használta, beleértve mindazon innovációs kultúrát, munkaerőpiaci helyzetet, amely javíthat egy település megítélésén. Hasonlóképpen fogalmazta meg LUKÁCS G. (2008), aki a siker alapfeltételét a versenyképesség növelésében és fenntartásában látta. SZÖRÉNYINÉ K. I. (2015) a vidéki térségek sikerét a helyi lakosság pozitív életminőségéhez kötötte. Előző tanulmányunkban (HORECZKI R. – PÓLA P. 2022) a sikerességet egy komplex, többtényezős jelenségként értelmeztük, amibe beletartozik az infrastrukturális és ellátottsági tényezők fontossága, a helyi adottságok megléte és kiaknázása, a lakossági aktivitás, valamint a polgármester személye is. Vizsgálatainkban a szubjektív sikeresség elemeiként határoztuk meg: az attraktivitást, azaz a községek, városok vonzóképességét (ökológiai szempontok); a népességmegtartó képességet, azaz a demográfiai tényezőket; az elégedettséget (szolgáltatások meglétét); és a diplomáciai kapcsolatokat (nemzetközi beágyazottság).

Kutatási kérdéseink egyike, hogy általánosságban egy térségnek, településnek önmagához mérten kell sikeresnek lennie, vagy más településekkel összevetve? A kérdés megválaszolásához empirikus kutatásokat végeztünk Baranya megyében, ahol a szubjektív sikerességet térképeztük fel, azaz a település vezetése és a lakosság véleményét a saját településéről és a megyében találhatóokról.

A SIKERES TELEPÜLÉS HATÓTÉNYEZŐI

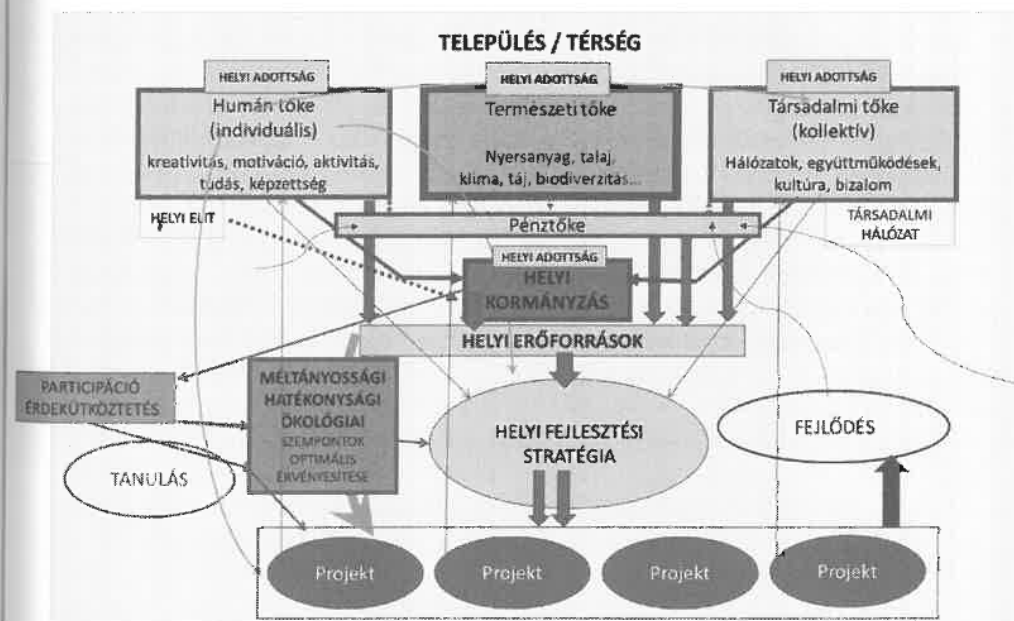
Általánosságban egy sikeres településnél az figyelhető meg, hogy minden helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó eszköztár és feltételrendszer összefügg. A sikeres település keretmodellje kölcsönhatást feltételez a településre, a településen élőkre hatást gyakorló faktoroktól. Amennyiben a helyi adottságok ismerete megfelelő, a térség helyzetének, környezeti állapotának változása, az okok ismerete és megértése beépülhet a települési stratégiákba. Ilyen helyi adottságként kezeljük a humán tőkét, amely az egyént jelenti, mindazon kreativitást, aktivitást, készséget és tudást, amelyet egy-egy helyi lakos birtokol. Ezt az adottságot a lakosok előnnyé formálhatják, alakíthatják a település jövőjét, felelősséget vállalva a mindennapi településfejlesztési kérdésekben. Az individuumokból építkező helyi elit a településen egy tevékeny, aktív réteg; befolyást gyakorolhatnak (vagy részesei) a helyi kormányzásnak, szerepet vállalnak a települési eseményeken, alakítva, formálva a település jövőjét. Helyi adottságként értelmezzük a lakosok mindazon hálózatát, együttműködési formációit, amelyek a település társadalmi tőkéjét jelenthetik. A társadalom szövetét, a kohéziót erősítheti a kialakult tele-

pülési kulturális örökség, a bizalom szintje, a részvétel mértéke. A meglévő környezetet, a helyi erőforrásokat is adottságnak tekintjük: mindazon nyersanyagot, a talajt, a tájat, a klímát, amellyel a település rendelkezik, és amelyik keretezi azt. Ezen adottságokból erőforrás keletkeztethető, amelyek megfelelő rendszerezése révén a helyi kormányzás erősödhet, fejlődhet. A sikeres településeknél tudatos szereplőkkel találkozhatunk, akik a participáció, partnerség, menedzsment, tervezés (kompetenciák) révén állandó hatást gyakorolnak a település mindennapjaira.

A keretfeltételek helyességét Baranya vármegyében teszteltük, amely gazdasági és infrastrukturális szempontból Magyarország periferikus térségének minősül. Demográfiai, társadalmi és településszerkezeti jellemzői országos léptékű mintázatokat tükröznek. A megyeszékhely, Pécs centrális elhelyezkedésű, és az országos, valamint a helyi közlekedési hálózatok egyaránt e központi szerepkörét erősítik. Tizenhárom kisváros található a vármegyében, amelyek lélekszáma jellemzően 20 ezer lakos alatti. A megye településszerkezetében az aprófalvas jelleg dominál. Hipotézisünk szerint a helyi erőforrás-függőség és a periféria aktivitása közötti kapcsolat meghatározó: a települések fejlődési sikere a helyi fejlesztési rezsimék és a rendelkezésre álló erőforrások mozgósításán, illetve a helyi adottságok erőforrásokká alakításán múlik.

1. ábra. A sikeres település keretfeltételei

Figure 1. The framework conditions for a successful settlement

Forrás: saját szerkesztés

A hipotézis igazolására kérdőíves lekérdezést és interjúkat végeztünk. A célcsoportot a helyi döntéshozatalban rendszeresen és hosszabb távon részt vevő, véleményformáló egyének alkották, akik társadalmi tőkájuk vagy strukturális pozíciójuk révén befolyásoló képességgel bírnak. E csoport nem homogén: a kistelepülések és kisvárosok döntéshozói eltérő szerepkörrel rendelkeznek. A „helyi elit” fogalmának operacionalizálásakor HARVEY W. (2010) és KRISTÓF L. (2019) definícióit vettük alapul. A minta kialakítása során elsődleges szempont volt a népességkategória és a települések jogállása, másodlagos szempont a jelenlegi vagy múltbeli centrális jelleg, illetve a földrajzi periferikus jelleg. A végső minta a megye településeinek közel egyötödét lefedi. A kérdőíves felmérés telefonos formában, az interjúk mintegy fele online platformokon keresztül valósult meg. A megkérdezettek elérése hólabda módszerrel történt. A járási szintű adatfelvétel során előzetes elvárásaként fogalmaztuk meg az alábbi mintanagyságokat: 500 fő alatti településeken 1–3 fő, 500–1000 lakosú településeken 3–4 fő, nagyközségekben és kisvárosokban 5–8 fő megkérdezése. A Pécsi járás a megyeszékhelyi elit nagysága miatt felülreprezentált, míg a Szentlőrinci járás esetében az alacsony válaszadási hajlandóság és a hiányos kérdőívek miatt alacsonyabb a sikeres megkérdezések aránya.

A kérdőíves felvételt követő évben (2021 második félévétől) került sor az interjú lebonyolítására, azonos szelekciós szempontok alkalmazásával. Az interjúalanyok a helyi elit vezető pozícióban lévő jelenlegi vagy volt tagjai (polgármesterek, intézményvezetők, gazdasági társaságok vezetői, országgyűlési képviselők), akik a helyi érdekegyeztetés és döntéshozatal meghatározó szereplői. A kistelepüléseken (jellemzően 1000 fő alatt) élők körében magasabb válaszadási hajlandóságot tapasztaltunk; válaszaik körültekintőek és kimerítőek voltak. Ezzel szemben a képviselők és a megyei közéleti szereplők elérése korlátozottnak bizonyult: többen elzárkóztak a válaszadástól, illetve sablonválaszokat adtak, amelyek az elemzésbe nem voltak bevonhatók (a kutatás módszertanáról, empirikus kutatásról bővebben a *Tér és Társadalom* 2023/3. különszámában olvashatunk).

A sikeres településre vonatkozóan több kérdést is feltettünk mind a kérdőívben, mind az interjúk során. Az egyik ilyen kérdésként szerepelt, hogy: Mely településeket tekinti sikeresnek, és miért? A több mint kétszáz válaszadó 52 különböző települést nevezett meg sikeresnek; a tanulmányban bővebben elemzett Bóly a megye távolabbi településein élőkől is több mint húsz említést kapott.

A siker (vélt) okai a legsikeresebb kisvárosokban:

1. Bóly
 - Polgármester személye, tudatos településmenedzsment.
 - Ipari vállalkozások jelenléte, infrastruktúra és iparfejlesztés.
 - Pályázati aktivitás.
 - Svábok jelenléte, jó közössége.

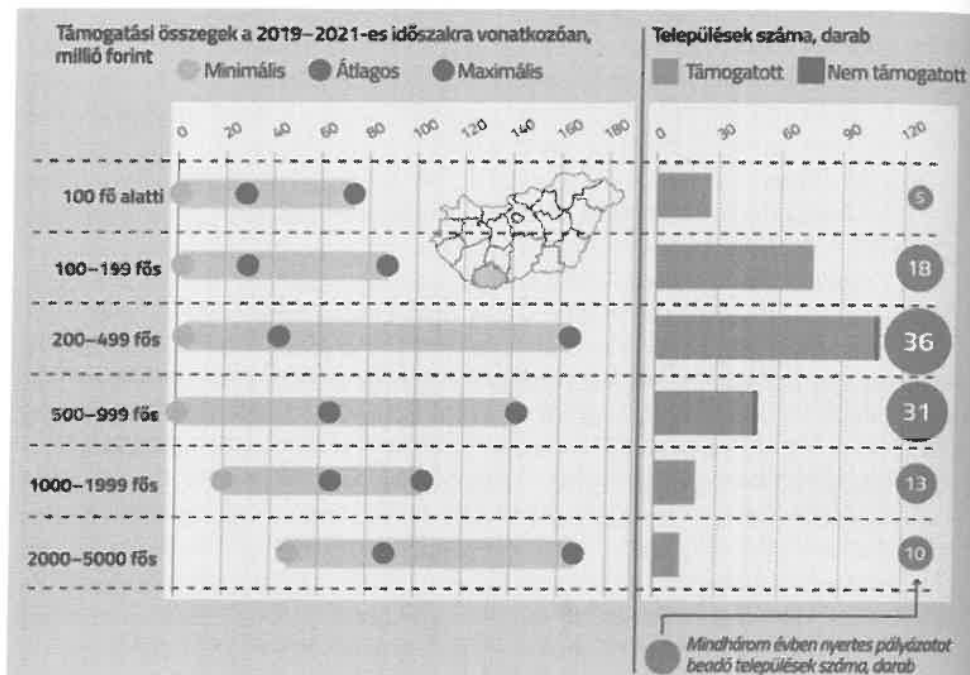
(Politikai kapcsolatrendszer senki sem említett!)

2. Villány
 - Politikai kapcsolatrendszer.
 - Pályázati aktivitás.
 - Borászat és a kapcsolódó turizmus.
3. Kozármisleny
 - Pécs közelsége.
 - Fiatalabb és aktívabb lakosság.
 - Jó településmenedzsment.
 - Ipar- és vállalkozásfejlesztési tevékenység.
4. Mohács
 - Polgármester személye, jó településmenedzsment.
 - Jó politikai kapcsolatok.
 - Ipar- és infrastruktúrafejlesztés.

Bóly komplex módon testesíti meg a sikeres település ismérveit. Legfőbb erőssége a tudatosan építkező gazdaságfejlesztés (ipari park, befektetővonzás), amely stabil foglalkoztatási bázist teremt. Ezt egészíti ki a proaktív településvezetés (Hárs József hosszú ciklusai, majd dr. Fehérvári Dávid stratégiája) és a külső források hatékony felhasználása. Az empirikus felmérésben azt tapasztaltuk, hogy míg Bólyban a siker mögött senki sem sejtett politikai kapcsolatrendszert, addig a másik sikeres baranyai kisvárosban, Villányban ezt többször is említik (7). Nem vitatható azonban, hogy itt a pályázati aktivitás (4) és a vállalkozói aktivitás (2) mellett a borászat és különösen a kapcsolódó borturizmus áll a siker hátterében. Kozármisleny jelentősen profitál Pécs közelségéből, ahova a fiatalabb és képzetesebb korosztály tömegesen költözik ki (6). Ezt az adottságot ugyanakkor a jó településvezetés (5) ki is tudja használni, aki az eredményes pályázati aktivitás mellett elsősorban az ipar- és vállalkozásfejlesztési tevékenysége (7) miatt is népszerű. Mohácson is a jó vezetést, a polgármester személyét említik legtöbben (7), többször összekapcsolják az eredményességet a jó politikai kapcsolatokkal is (4), amely a sikeres ipar- és infrastruktúra-fejlesztésben is megnyilvánul. Alsómocsoládon nagyon fontos a húsüzem mint biztos gazdasági bázist jelentő foglalkoztató (4), de kiemelkedik a vezető (7) kompetenciája és aktivitása, valamint a jó közösség (3).

A vármegyei kisvárosok (5000 lakos alattiak) is részesültek a Magyar Falu Programból, mindhárom vizsgált évben mindegyik kisváros támogatottsága kiemelkedőnek mondható. A támogatási összegek a legmagasabbak a kisvárosoknál, mindegyik célterületen találhatunk nyertes pályázatot ezeken a településeken.

2. ábra. Baranya vármegyei települések támogatottsága a Magyar Falu Programból
 Figure 2. Funding for municipalities in Baranya County from the Hungarian Village Program

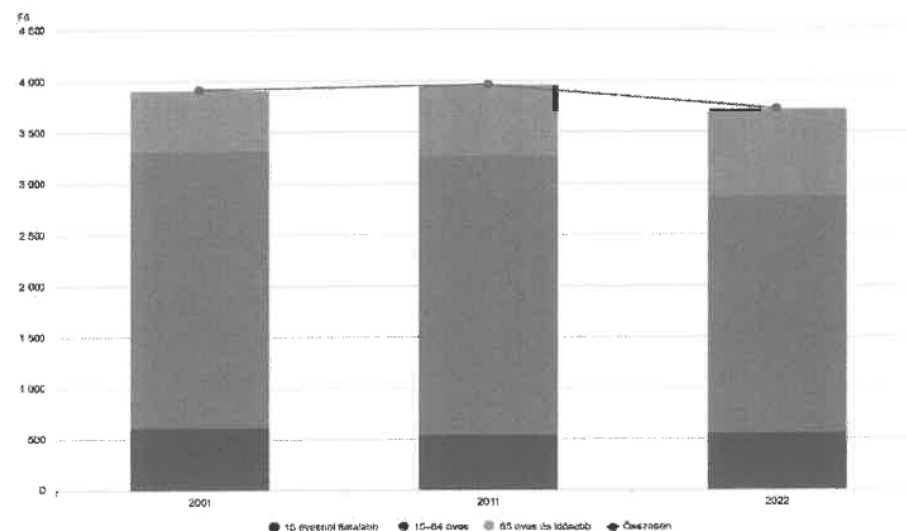
Forrás: FINTA-HORECZKI, 2023

Mit is lehet tudni Bóllyról dióhéjban? A kisváros 3700 fős (a lakosságszám enyhén csökkenő tendenciát mutat) dél-baranyai elhelyezkedésű település; kiemelkedően jó mezőgazdasági adottságú területen található. Bóly a Dél-dunántúli Régió Gazdaságfejlesztési Zónán belül a Pécs–Mohács Gazdaságfejlesztési Centrumtér-ség, egyben Pécs agglomerálódó térségének része (ITS, 2023). Bóly „a hagyományok bölcsője, a lendület városa” – vallja magáról a város, amely következetes fejlesztéspolitikájában a fenntarthatóságra helyezi a hangsúlyt. Oktatási és szociális intézményei révén valódi térségi központként funkcionál. A város népessége az utóbbi húsz évben minimális mértékben csökkent, az aktív korcsoport aránya növekedett.

A város közlekedési kapcsolatai is nagyon kedvezőek, az M6-os autópálya lehajtója mellett elhelyezkedő városból a megyeszékhely 15 perc, a főváros másfél óra alatt elérhető. Bóly gazdasága a környező térségekhez képest jól teljesít, amely nem kis részben az 1990-es évek eleje óta tartó tudatos gazdaságfejlesztés eredménye, mely jelentős részben az ipari parki és az energetikai

fejlesztésekben mutatkozik meg, s elsősorban a feldolgozóipar adja a város gazdasági bázisát. Fontos azonban megemlíteni az egykori sikeres állami gazdaság átalakulását követően is jól működő Bóly Zrt.-t, amely máig a gabona- és vetőmagtermeléséről ismert az országhatáron túl is. Ezen felül a fehérborkészítés hagyományaira és lokális történelmi emlékekre felfűzött Mohács–Bóly fehérborút jelent némi turisztikai attrakciót.

3. ábra. Bóly népességének száma korcsoportok szerint
 Figure 3. Population of Bóly by age group

Forrás: KSH Népszámlálás

A település nemzetközi kapcsolatrendszerében, mely külföldi működőtőke befektetésekben is megjelent, erős a német orientáció: az egykori uradalmi központba Mária Terézia idejében német jobbágyokat telepítettek, leszármazottaik ma is a településen élnek, így a magukat németnek vallók aránya a népesség negyedét teszi ki. Fő célkitűzései a munkahelyteremtés, a gazdaság élénkítése és a környezetvédelem.

A 2003 óta megvalósuló beruházások ezt a szemléletet tükrözik: a kistérségben kiépült egy állati hulladékfeldolgozó rendszer 2008 óta, valamint egy szennyvíziszap-komposztáló telep, amely évi 5200 tonna komposztot állít elő a térség mezőgazdasági szereplői számára. A város nyitott a jó gyakorlatok átvételére, különösen az alternatív energiák terén. Ehhez elengedhetetlen a helyi fogadókészség, a természeti adottságok megléte és a széles körű tájékozottság. A sikeres helyi fejlesztések záloga pedig az aktív civil részvétel, a források rugalmas kezelése, az elhivatott szakembergárda és a reális tervezés.

1. táblázat. Bóly sikerességének lehetséges okai
Table 1. Possible reasons for Bóly's success

A siker tényezői	A gyakorlatban is teljesült esetek
Stabil gazdasági bázis.	1998 óta működő, 57,75 hektáros ipari park 25 betelepült céggel, 980 fő foglalkoztatásával. Jelenleg is zajlik 30 hektáros bővítése.
Munkahelyteremtő beruházások, befektetők.	Több iparág (autóipar, gépipar, elektronikaipar, élelmiszeripar) képviselteti magát. Új üzemsarnok épült 3252 m ² -en, 800 millió Ft támogatással.
Településvezetés minősége.	Hárs József 1990–2024 között (nyolc cikluson át) vezette a várost. 2024-től dr. Fehérvári Dávid a polgármester.
Külső források hatékony felhasználása.	TOP Plusz pályázat 800 millió Ft támogatás az ipari park bővítésére. Korábban geotermikus fűtésrendszer kiépítése.
Infrastrukturális fejlettség.	Teljes közművesítés, optikai hálózat, 80°C-os termálvíz, közvetlen M60-as kapcsolat, vasút 3 km, dunai kikötő 20 km távolságban.
Földrajzi elhelyezkedés.	Pécs 25 km, Mohács 15 km, M60-as autópálya, horvát határ közelsége.
Társadalmi tőke, nemzetiségi hagyományok.	Német nemzetiségi örökség (22,5%), kétnyelvű (magyar-német) vezetés, nyelvtudás mint munkaerőpiaci előny, testvértelepülési kapcsolatok.
Politikai kapcsolatrendszer.	A sikeres pályázati forrásbevonás (TOP Plusz, korábbi uniós projektek) hatékony kapcsolatrendszert feltételez.
Természeti adottságok.	Kiváló termőtalaj, szőlőterületek (Mária-hegy, Tukar), termálvíz készlet (geotermikus energia, 1300–1400 m mély).

Forrás: saját szerkesztés

ÖSSZEFOGLALÁS

A vizsgálatok alapján a települési sikeresség elsődleges feltétele a stabil gazdasági bázis megléte. Ehhez kapcsolódóan meghatározó tényezők az ipari parki fejlesztések, a jelentős munkahelyteremtő beruházások, a külföldi befektetők megjelenése, valamint az aktív helyi vállalkozások és foglalkoztatási programok. A sikeresség másik kulcstényezője a településvezetés minősége, különösen a polgármester aktivitása, felkészültsége és tudatos stratégiai gondolkodása. Hasonlóan fontos a társadalmi és humán tőke erőssége: a kedvező demográfiai folyamatok, a lakosság képzettsége, az összetartó közösség, a nemzetiségi hagyományörzés kohéziós ereje, valamint az innovatív civil szervezetek jelenléte. A közösségi kohézió jelentősége a kisebb településeken különösen hangsúlyos. Bár a külső források (különösen pályázati támogatások) bevonása elengedhetetlen, a sikeresség szempontjából ezek hatékony felhasználása a döntő. Ehhez szorosan kapcsolódik a politikai kapcsolatrendszer megléte, amely elősegíti a forrásokhoz való hozzá-

férést és a munkahelyteremtő beruházások megvalósítását. Az infrastrukturális fejlettség és a helyben elérhető, jó minőségű közszolgáltatások szintén hozzájárulnak a sikerességhez. Végül két további tényező is kiemelendő: a kedvező földrajzi elhelyezkedés (központi vagy főút menti fekvés), amely vonzó a befektetők és a beköltözők számára; a természeti értékek megléte, amely turisztikai desztinációvá teheti a települést, és erősítheti lakóhelyi funkcióját.

Bólyon, mint a legtöbbször által sikeresnek tartott településen, a siker tényezői között a polgármester személyét (a politikailag nem elkötelezett, műszaki végzettségű településvezető nyolc cikluson át, 34 évig vezette nagyon erős helyi társadalmi támogatottság mellett a várost), a tudatos és jó településmenedzsmentet említik. Emellett az ipari vállalkozások jelenléte és a tudatos infrastruktúra- és iparfejlesztés eredményei is az okok között találhatóak, de többen magyarázzák a sikerességet a pályázati aktivitással, a jó közösséggel és a svábok szorgalmával is. Tény, hogy a geotermikus energetika rendszer tudatos fejlesztése, a tudatosság és következetesség gyümölcsözőnek bizonyult.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A tanulmány a 152305 számú projekt keretében a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a Starting pályázati program finanszírozásában valósult meg.

IRODALOMJEGYZÉK

- BELTRAMO, R. – PEIRA, G. – PASINO, G. – BONADONNA, A. 2024: Quality of Life in Rural Areas: A Set of Indicators for Improving Wellbeing. Sustainability, 5. 1804.
- Bóly Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia, 2023. (Megtekintve: 2025. április 8.) Boly_ITS_aktualizalt_formazott_v.pdf Bóly város honlapja. <https://varos.boly.hu/> (Megtekintve: 2026. február 14.)
- CURTALÉ, R. – SCHIAVONE, M. – DEUSTER, C. – ALESSANDRINI, A. – UEFFING, P. – NATALE, F. – DIJKSTRA, L. – BATISTA E SILVA, F. 2024: The Demography-Economy-Land use interaction (DELi) model, Publications Office of the European Union, Luxembourg, JRC136498.
- ENYEDI GY. 1997: A sikeres város. – Tér és Társadalom, pp. 1–7.
- FINTA I. – HORECZKI R. 2023: Kínálhat-e jövőt a fejlesztéspolitika a perifériák számára? KRTK Portfolio Blog. <https://www.portfolio.hu/krtk/20231222/kinalhat-e-jovot-a-fejlesztéspolitika-a-periferiak-szamara-659353> (Megtekintve: 2026. február 14.)
- HARVEY, W. S. 2010: Methodological Approaches for Interviewing Elites. – Geography Compass 3. pp. 193–205.

HORECZKI R. – PÓLA P. 2022: Percepciók a sikerességről Baranya megyében, Comitatus: Önkormányzati Szemle 242. pp. 57–70. https://epa.oszk.hu/03900/03942/00029/pdf/EPA03942_comitatus_2022_243_057-070.pdf (Megtekintve: 2026. február 14.)

KATONA K. – SCHLETT A. (szerk.) 2025: A lokalitás jövője: Merre tovább helyi önkormányzatok? – A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Könyvei. Heller Farkas Könyvek (9). Pázmány Press, Budapest. 174 p.

Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási adatbázis, adatvizualizáció <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vizualizaciok/a-telepulesek-legfontosabb-adatai/?ter=33154> (Megtekintve: 2026. február 14.)

KRISTÓF L. 2019: Szelekció, defenzivitás, pozicionalitás. Az elit mint nehezen elérhető társadalmi csoport kutatásának módszertani problémáiról. – Politikatudományi Szemle 2. pp. 37–58.

LENGYEL I. 2000: A regionális versenyképességről. – Közgazdasági Szemle 12. pp. 962–987.

LUKÁCS G. 2008: Sikeres vidék. – Szaktudás Kiadó Ház, Budapest. 224 p.

MAYER G. – MEZEI K. 2025: Old and New Challenges in Regional Development – Comparative Analysis of European Regional Development Policy Approaches to Identifying Beneficiary Regions. *Deturope: The Central European Journal of Regional Development and Tourism* 3. pp. 50–74.

RECHNITZER J. 1993: Szétszakadás vagy felzárkózás. A térszerkezetet alakító innovációk. – MTA RKK, Pécs–Győr. 208 p.

RITTER K. 2018: Special features and problems of rural society in Hungary. *Studia Mundi. – Economica* 1. pp. 98–112.

SZÖRÉNYINÉ KUKORELLI, I. 2015. Vidéki térségeink innovációt befogadó képessége – Egy kutatás tapasztalatai. – *Tér és Társadalom* 1. pp. 97–115.